

Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen

d.d. 27/3/2020

Ten aanzien van de nachtopvang:

- Het is belangrijk dat dak- en thuisloze mensen in de nacht een slaapplek hebben. Daarom moeten gemeenten de nachtopvang open houden voor rechthebbenden volgens de Wmo 2015.
- Vanuit humanitaire overwegingen is het wenselijk tijdelijk (voor de duur van de aanvullende maatregelen van het kabinet) plekken te realiseren voor niet-rechthebbenden.
- De bedden in de nachtopvang moeten ten minste 1,5 meter uit elkaar worden geplaatst.
- Concentraties van mensen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Probeer slaapplekken voor grotere groepen zoveel mogelijk op te delen in kleinere compartimenten, bijvoorbeeld door het plaatsen van schotten.
- Zoek – indien dit niet lukt – naar meerdere locaties waar dak- en thuisloze mensen 's nachts kunnen worden ondergebracht. Denk hierbij bijvoorbeeld in eerste instantie aan gymzalen of leegstaand maatschappelijk (zorg)vastgoed.
- Aanbieders zien er op toe dat mensen die gebruik maken van de nachtopvang, zich overdag niet begeven in de buurt van deze nachtopvang.

Ten aanzien van de inloofunctie overdag:

- Dak- en thuisloze mensen mogen overdag de straat op. Uit de extra maatregelen van het kabinet en de richtlijnen van het RIVM vloeit niet voort dat dak- en thuisloze mensen overdag verplicht binnen moeten blijven. Buiten de opvang moeten zij zich wel houden aan de algemene maatregel om 1,5 meter afstand te houden tot andere personen. Daarnaast kan op grond van de noodverordening een verbod op groepsvorming zijn ingesteld (in bepaalde delen van) de publieke ruimte. Van verboden groepsvorming is sprake als drie of meer mensen niet de 1,5 meter afstand tot elkaar en tot andere personen in acht nemen.
- Het is van belang voor de volksgezondheid dat er overdag voldoende plekken beschikbaar zijn waar dak- en thuisloze mensen, bij voorkeur zo lang als zij willen, warm kunnen worden, terecht kunnen voor hun sanitaire behoeften, een maaltijd en/of andere vormen van ondersteuning.
- Gemeenten en aanbieders zorgen hiervoor (en het maatschappelijk middenveld, zoals kerken en particuliere initiatieven, worden opgeroepen waar nodig hierbij te helpen). Daarbij moeten de regels inzake 1,5 meter afstand in acht worden genomen.

Bij gezondheidsklachten:

- Instellingen die zorg dragen voor deze doelgroep wordt geadviseerd bij hen navraag te doen naar klachten die passen bij een besmetting met het coronavirus (triage), zoals nieuwe hoestklachten of verergering van bestaande hoestklachten. Koorts is een bijkomend criterium om aan een besmetting met het coronavirus te denken.
- Plaats deze personen bij verdenking van een besmetting met het coronavirus in een aparte ruimte ter isolatie en waar hij of zij kan uitzieken en de situatie kan worden gemonitord.
- Er hoeft geen melding bij de GGD te worden gemaakt bij verdenking van besmetting met het coronavirus.
- Indien aparte ruimtes beschikbaar zijn, maar deze gebruikt worden voor dak- en thuisloze mensen die niet ziek zijn, dan zal er prioritering plaats moeten vinden. Zieke dak- en thuisloze mensen gaan voor.
- Indien de klachten bij een zieke dakloze persoon verergeren dan zal er contact opgenomen moeten worden met de eerste lijn waarmee de instellingen afspraken heeft. Indien klachten dermate ernstig en acuut zijn, moet telefonisch worden overlegd met de spoedeisende hulp van een ziekenhuis.

- Zorg dat er vervoer beschikbaar is voor het verplaatsen van zieke dak- en thuisloze mensen naar de aparte (isolatie)ruimte om uit zieken of om naar het ziekenhuis te brengen (zie ook het protocol *Noodzakelijk zittend vervoer van personen met COVID-19* in de bijlage).
- Buiten het ziekenhuis heeft het testen van patiënten met klachten passend bij een besmetting met het coronavirus geen meerwaarde voor de individuele patiëntenzorg. Het verandert het behandelbeleid niet. Er kunnen omstandigheden zijn, waarbij het van belang is om 1 of 2 bewoners in een instellingen wel te testen, bijvoorbeeld om het voorkomen van het coronavirus in een instelling vast te stellen. Dit is echter maatwerk en moet met de GGD worden overlegd.
- Het is ongewenst dat zieke dak- en thuisloze mensen de straat op gaan voordat zij zijn hersteld.
- Mogelijk weigert een dakloze persoon verblijf in de aparte (isolatie)ruimte als er sprake is van een (vermoedelijke) besmetting met het coronavirus. In dat geval biedt de Wet publieke gezondheid (Wpg) mogelijkheden om deze persoon gedwongen op te nemen ter isolatie. Met het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)/Beatrixoord zijn afspraken gemaakt om deze patiënten onder een gedwongen maatregel Wpg op te nemen. De GGD is verantwoordelijk voor de procedure.
- Bij vragen over de uitvoering van de maatregelen kunnen instellingen advies vragen aan de GGD in hun regio.

Ten aanzien van de veiligheid van medewerkers:

- Medewerkers moeten altijd de algemene hygiënerichtlijnen volgen (geen handen geven; regelmatig handen wassen; hoesten en niezen in de elleboog; papieren zakdoekjes gebruiken).
- Omdat er een tekort is aan mondneusmaskers, is het belangrijk om de verzorging van de personen die verdacht worden van besmetting met het coronavirus zo te organiseren dat een afstand tot meer dan 1,5 meter wordt aangehouden en het contact beperkt wordt tot minder dan 5 minuten.
- Indien aan deze personen hulp geboden moet worden bij lichamelijke verzorging en verpleging dan zijn persoonlijke beschermingsmiddelen nodig (<https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMbuitenziekenhuis>).

Noodzakelijk zittend vervoer van personen met COVID-19

Zittend vervoer kan noodzakelijk zijn voor personen die een (vermoedelijke) COVID-19 besmetting hebben. Bijvoorbeeld omdat zij naar het ziekenhuis moeten voor een behandeling met chemotherapie of nierdialyse. Dit beleid kan ook gelden voor hoog-risicocontacten. In dit protocol wordt deze persoon met 'de passagier' aangeduid.

Vervoer kan bij noodzaak plaatsvinden als chauffeur (of bijvoorbeeld een familielid) de onderstaande aanwijzingen in acht neemt. Het heeft daarnaast sterk de voorkeur te kiezen voor een groter voertuig (busje) waarbij de afstand tussen de patiënt en de chauffeur tenminste 1,5 meter kan bedragen.

Voorafgaand aan het vervoer:

- De chauffeur geeft de passagier vooraf telefonisch instructies: raak onderweg zo min mogelijk dingen aan en blijf van het eigen gezicht af.
- In de auto liggen zo min mogelijk losse spullen, zoals oplaadsnoeren, flesjes etc.
- De chauffeur dekt de passagiersstoel/achterbank af met (huishoud)folie.

Tijdens het vervoer:

- De chauffeur zet bij aankomst op het ophaaladres in de auto een chirurgisch mondneusmasker* op en stapt uit.
- De passagier zet voor het opendoen van de voordeur/buiten de auto een chirurgisch mondneusmasker* op en desinfecteert de handen met handalcohol.
- Laat de passagier achterin de auto zitten.
- Chauffeur opent het portier voor de passagier en laat deze instappen. Indien hulp bij instappen noodzakelijk is, dan gebruikt de chauffeur handschoenen.
- De chauffeur desinfecteert de handen met handalcohol na het aanraken van het portier.
- Passagier doet zelf de gordel vast en los. Eventuele bagage wordt door de passagier bij voorkeur op schoot gehouden.
- Bij aankomst bij het ziekenhuis of de instelling opent de chauffeur het portier voor de passagier. Indien hulp bij uitstappen noodzakelijk is, dan gebruikt de chauffeur handschoenen. Daarna zet de chauffeur het masker af, desinfecteert de handen en wacht buiten de auto tot de passagier terugkeert. Tijdens het wachten de auto luchten.
- Bij terugkeer van de passagier worden de voorgaande stappen opnieuw genomen.

Bij terugkomst bij de woning van de passagier:

- De passagier houdt mondneusmasker op tot in de woning en doet deze pas af als de chauffeur weg is (weggoien bij reguliere afval).

Na afloop (zowel heen- als teruggebracht of bij een eenmalige rit):

- Chauffeur trekt handschoenen aan, verwijdert folie van de passagiersstoel en reinigt het gebruikte portier, het stuur, de pook en de gordel. Dit kan met een reinigingsdoekje/microvezeldoekje, dat gewassen of weggegooid wordt. Daarna trekt de chauffeur de handschoenen uit, zet het mondneusmasker af en desinfecteert de handen met handalcohol. Let erop de buitenkant van het masker niet aan te raken. Beide kunnen bij het reguliere afval.
- Chauffeur gaat niet gelijk de auto in. Auto een half uur luchten door alle deuren open te zetten. Hierna kan de auto weer gebruikt worden.
- De chauffeur wast de handen en desinfecteert de handen na al deze handelingen.

*Gezichtsbehandling belemmert het juiste gebruik van het mondneusmasker.